

Eva Raušl, ravnateljica OŠ Toneta Čufarja Maribor
mag. Špela Drstvenšek, ZRSŠ

Predstavitev uvajanja poskusa preizkušanje koncepta razširjenega programa v osnovni šoli na OŠ Toneta Čufarja Maribor

Vse fotografije so iz OŠ Toneta Čufarja Maribor

IZHODIŠČA...

- **Kurikularni dokument**
 - ✓ uvod z izhodišči,
 - ✓ cilji in načela;
 - ✓ opis posameznih področij
- Temeljni namen razširjenega programa (RaP) osnovne šole je omogočiti **vsakemu učencu osebni razvoj usklajen z njegovimi pričakovanji, zmožnostmi, interesi, talenti in potrebami.**
- RaP nadomesti ure za **dopolnilni in dodatni pouk, podaljšano bivanje, ISP, interesne dejavnosti, NIP-e, jutranje varstvo, kolesarski izpit, Zdrav življenjski slog.**
- **Kaj mora šola ponuditi:**
 - ✓ Vsebine NIP-ov, vsa tri področja od 4. – 9. razreda;
 - ✓ Gibanje (elementi prejšnjega ZŽS) je vključeno v 1. področje s predvidenimi sklopi
 - ✓ Dejavnosti 3. področja (priprava na pouk, samostojno učenje, učna pomoč) nadomeščajo dopolnilni in dodatni pouk, ISP;
 - ✓ V sklopu 2. področju se ponudi dejavnost OPZ in MPZ;

2018/19, 2019/20, 2020/21
2021/22 IN 2022/23

NAŠA POT....

KAJ?
ZAKAJ?
KAKO?
KDAJ?

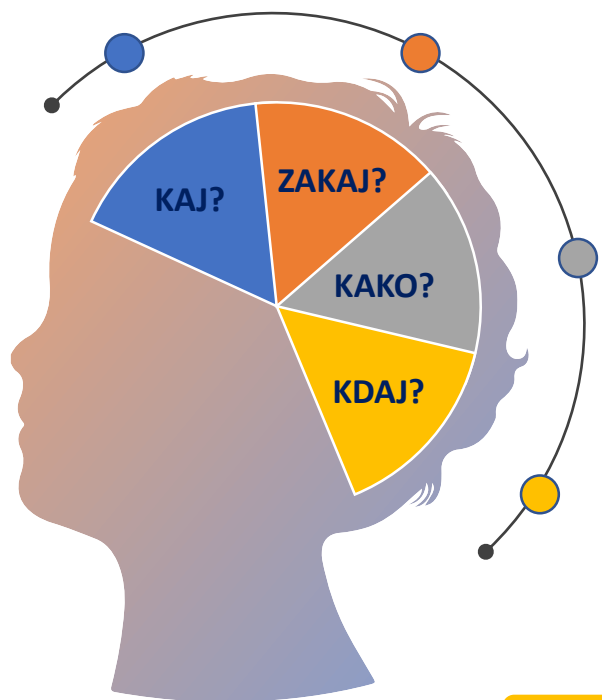
PREPRIČEVANJE
DELEŽNIKOV!
CILJI, NAČRT!

IDEJE,
POVEZOVANJE Z ŽE
ZNANIM, PRVI POSKUSI
IZVEDBE, ...

KAJ

- Sprememba KONCEPTA razširjenega programa

ZAKAJ

- Prehajanje učencev od enega učitelja k drugemu v istem dnevu, nenehno združevanje učencev,
- preveliko število različnih oblik „dejavnosti“ znotraj razširjenega programa,
- zaključek projekta Zdrav življenjski slog,
- **razmislek o kakovosti izvajanja dejavnosti znotraj razširjenega programa**

KAKO

- Pogumno,
- **z učenjem – kurikularni dokument,**
- s sodelovanjem – veliko timskega dela,
- z veliko entuziazma in pozitivne energije,
- z zavedanjem, da nam mora uspeti.

KDAJ

TAKOJ!

2018 - PRVO LETO

	STROKOVNI DELAVCI	STARŠI	UČENCI
April	• Prva predstavitev na PK - MOTIVIRATI • Sestava TIMA • Začrtanje korakov		
Maj	• Priprava dejavnosti v skladu s KD – tabela v skupnih dokumentih – vsi SD • Pregled in dopolnitev dejavnosti - tim • Pripravljen nabor in opis dejavnosti po razredih – vsi SD + tim	• Roditeljski sestanek - RAVNATELJICA • Predstavitev poskusa, razlogi, kaj bomo pridobili • Prošnja za sodelovanje • Pridobitev soglasij	• Predstavitev poskusa, razlogi, kaj bomo pridobili, vloga učenca - RAVNATELJICA • Predstavitev dejavnosti – strokovni delavci (mentorji)
Junij-avgust	• Pregled prijav in izbor dejavnosti – tim • Priprava urnikov RaPa (1. – 5. R) – ravnateljica, vodja tima	• Prijave na razširjen program in dejavnosti – tim	• Prijave na razširjen program in dejavnosti – tim
September	• Začetek izvajanja In potrebne prilagoditve/spremembe – takojšnja odzivnost	• Roditeljski sestanek - ravnateljica • Seznanitev z izvedbo – dejavnosti in urnik – ravnateljica, razredniki • Težave – izbirnost, Kje je moj otrok?, Zakaj ga moram čakati do konca dejavnosti? • Dve obvestili za starše	• Začetek izvajanja • Učencem je zanimivo, ker je marsikaj drugače
Oktober - januar	• Izvajanje • Sprotno evalvacije • Sprememba – dejavnosti se zavrtijo, dodana sprotna izbirna dejavnost,	• Izvajanje • Veliko komunikacije s starši (vprašalnik november 2018) • Obvestilo o predvidenih spremembah - januar	• Izvajanje • Veliko komunikacije z učenci • Obvestilo o predvidenih spremembah

2019 in 2020 / 2. in 3. LETO

september

- Začetek izvajanja
- Dosti bolj mirno, kot prejšnje šolsko leto
- Še nekaj „iskanja“ pri izbirlnosti

oktober ...

- Izvajanje
- Evalvacije

junij - avgust

- Pregled prijav in izbor dejavnosti – tim
- Priprava urnikov RaP-a (1. – 5. R) – ravnateljica, vodja tima

april - maj

- Delavnica za SD – pregled dejavnosti, skladnost s kurikularnim dokumentom.
- Predstavitev dejavnosti učencem - SD
- Dopis za starše in prijavnice na RaP

april

- Evalvacije - na vseh nivojih, delavnica s starši – ravnateljica, razgovori z učenci – tim
- Delovni sestanek s SD – koraki načrtovanja za naslednje šolsko leto
- Priprava dejavnosti – strokovni delavci

VES ČAS PODPORA
ZRSŠ – OE Maribor

Povzetek

**Pomembno – razmišljati izven
sedanjega okvira organizacije**

KAKO IZBIRAMO DEJAVNOSTI?

Izhodišča za nabor dejavnosti	Potek
• KURIKULARNI DOKUMENT – enakomerna razporeditev področij in zakonodaja • želje učencev (ankete, razgovori razrednikov z učenci, ...) • človeški viri – formalna in neformalna usposobljenost učiteljev • prostorske in druge možnosti	• Učitelji predlagajo dejavnosti v skladu z izhodišči • Delavnica – pregled dejavnosti, medsebojne povratne informacije • Prijave učencev • Oblikovanje končnega seznama dejavnosti ter urnikov

PREGLED DEJAVNOSTI IN PI – delavnica učiteljskega zbora

Področje: Gibanje in zdravje za dobro telesno in duševno počutje									
Sklop: Gibanje									
Zap. št.	IME DEJAVNOSTI	UČITELJ	KOMU JE DEJAVNOST NAMENJENA - RAZRED	ČAS TRAJANJA - ŠTEVILO UR NA LETO	RAZPOREDITEV V ŠOLSKEM LETU	NAČELA IN CILJI (v skladu s konceptom)	POVRATNA INFORMACIJA	KAJ BO UČENEC PRIDOBIL S TO DEJAVNOSTJO.	POVRATNA INFORMACIJA
1.	Gibalne igre		1. VIO	35 ur	1 ura na teden	Razumejo pomen gibanja. Ozaveščajo pomen telesnega in duševnega zdravja za dobro počutje in kakovostno življenje. Seznanijo se z različnimi gibalnimi dejavnostmi. Spoznajo pravila športnega obnašanja.		Oblikujejo pozitiven odnos do gibanja. Izboljšanje vzdržljivosti in gibalne učinkovitosti. Sodelovanje v parih ali skupinah in z nalogami medsebojne pomoči aktiviramo socialno in čustveno področje učencev.	
Področje: Kultura in tradicija									
Sklop: Kultura, umetnost in dediščina									
Zap. št.	IME DEJAVNOSTI	UČITELJ	KOMU JE DEJAVNOST NAMENJENA - RAZRED	ČAS TRAJANJA - ŠTEVILO UR NA LETO	RAZPOREDITEV V ŠOLSKEM LETU	NAČELA IN CILJI (v skladu s konceptom)	POVRATNA INFORMACIJA	KAJ BO UČENEC PRIDOBIL S TO DEJAVNOSTJO.	POVRATNA INFORMACIJA
1.	Rokodelnica		1. razred	35	1 ura na teden	Krepijo in razvijajo neposredne zaznavno-doživljajske sposobnosti, ročne spretnosti, estetske izkušnje, interese, predstave, domišljijo, ustvarjalnost in inovativnost. Z uporabo različnih medijev kreativno izražajo ideje, izkušnje in občutja.		Učenci z ustvarjanjem izražajo in spoznavajo sebe ter osebnostno rastejo (izgradnja samozavesti in samopodobe).	
Področje: Vsebine iz življenja in dela OŠ									
Sklop: Samostojno in sodelovalno učenje									
Zap. št.	IME DEJAVNOSTI	UČITELJ	KOMU JE DEJAVNOST NAMENJENA - RAZRED	ČAS TRAJANJA - ŠTEVILO UR NA LETO	RAZPOREDITEV V ŠOLSKEM LETU	NAČELA IN CILJI (v skladu s konceptom)	POVRATNA INFORMACIJA	KAJ BO UČENEC PRIDOBIL S TO DEJAVNOSTJO.	POVRATNA INFORMACIJA
1.	Učim se sam		1. - 5.	152 ur	4 ure na teden	Spoznavajo strategije in razvijajo sposobnosti samostojnega in/ali sodelovalnega učenja ter vrednotene šolskih in domačih nalog. Se izražajo in učijo skozi igre. Odpravljajo vrzeli v znanju in poglobljajo že pridobljeno znanje.		Učenci bodo znali uporabljati različne strategije za uspešno opravljanje šolskih in domačih nalog. Razvili bodo veščine komuniciranja.	

✓ Prijavnica in urnik 1.-5.

✓ Dopis za starše 1.-5.

✓ Prijavnica 7. razred

✓ Dopis za starše 6.-9.

✓ Opis dejavnosti

PRIMER URNIKA – 2. razred

[4]

			2. A				
			PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK
JV1*	6.15	7.15	Prebujam se tako in drugače	Prebujam se tako in drugače	Prebujam se tako in drugače	Prebujam se tako in drugače	Prebujam se tako in drugače
JV2*	7.15	8.15	Prebujam se z gibanjem	Prebujam se z gibanjem	Prebujam se z gibanjem	Znam se igrati	Znam se igrati
			Znam se igrati	Znam se igrati	Znam se igrati		
O.	7.35	8.20			Radi pojemo	Luknjice v znanju	Učenje mi dela težave
					Bralne urice	Uganke, zanke, zavozlanke	Rad tekmujem v znanju
1.	8.25	9.10	SLJ	MAT	MAT	MAT	TJA
2.	9.30	10.15	MAT	TJA	SPO	ŠPO	SPO
3.	10.35	11.20	GUM	SLJ	SLJ	SLJ	SLJ
4.	11.25	12.10	LUM	SLJ	GUM	SLJ	SLJ
5. RP1.	12.15 12:10	13.00 13:00	LUM	Sprostim se in najem	ŠPO	Sprostim se in najem	ŠPO
6. RP2.	13:00	13:50	Sprostim se in najem	Učim se sam	Sprostim se in najem	Ustvarim svojo igro	Sprostim se in najem
7. RP3.	13:50	14:40	Rokodelnica	Gibanje za ZŽS	Izberem sam in se imam fajn	Učim se sam	Jaz, ti, mi in vsi drugi
8. RP4.	14:40	15:30	Prosta igra	Prosta igra	Učim se sam	Prosta igra	Prosta igra
				Plesne urice 1			
				Mali ekologi		Mali znanstvenik odkriva	
				Folklor			
				Pravljice, ki spremenijo življenje		Mali atleti	
				Kuharski šef 1		Spoznavam živali	
				Prva pomoč		Plesne urice 2	
9. RP5.	15:30	16:20	ŽIV- ŽAV	ŽIV- ŽAV	ŽIV- ŽAV	ŽIV- ŽAV	ŽIV- ŽAV

JUTRANJE DEJAVNOSTI

- „JUTRANJE VARSTVO“ – znam se igrati, prebujam se z gibanjem, prebujam se tako ali drugače
- LUKNJICE V ZNANJU
- UGANKE, ZANKE, ZAVOZLANKE
- UČENJE MI DELA TEŽAVE
- BRALNE URICE
- RAD TEKMUJEM V ZNANJU (1.-5. r)
- ŠIRIM SVOJE ZNANJE IN TEKMUJEM (6.- 9. r)
- SOS MAT, SLJ, ANJ, KEM
- RADOVEDNI NARAVOSLOVCI

Utrinki jutranjih dejavnosti

Veščine: sodelovanje, komunikacija, ustvarjanje, samoregulacija

POPOLDANSKE DEJAVNOSTI

Začnemo z dejavnostjo **Sprostim se in najem**

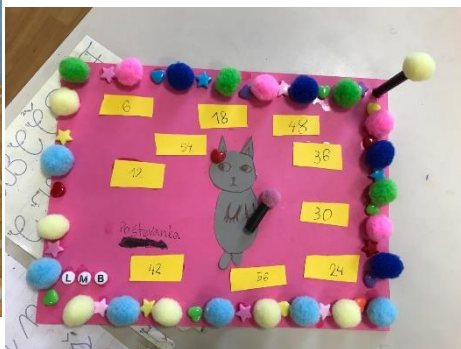
Popoldanski program se začne takoj, ko učenci zaključijo z obveznim delom pouka. Sledi kratka sprostitvena dejavnost in kosilo. Ob kosilu „se učijo“ bontona oz. kulturnega vedenja pri mizi.

Nekatere dejavnosti po kosilu

- **Učim se sam** – razvijajo veščine: samoregulacija, kritično mišljenje, sodelovanje.
- **Neobvezne izbirne vsebine** – tehnika, umetnost, tuj jezik.
- **Jaz, ti, mi in vsi drugi** - krepijo in razvijajo (samo)spoštovanje, (samo)zaupanje in odgovornost do sebe, drugih in okolja. krepijo in razvijajo prosocialno učenje ter samouravnavanja svojih čustev (razvijanje empatije, altruizma, solidarnosti, izražanja čustev).
- **Načrtujem svoje delo in vedenje** - načrtujejo in organizirajo svoj prosti čas, dejavnosti.
- **Rokodelnica** - krepijo in razvijajo ročne spretnosti.
- **Mali raziskovalci** – razvijajo kritično mišljenje.
- **Prosta igra** -spodbuja socialni in čustven razvoj ter kreativnost in domišljijo.
- **Živ žav** - gibanje, socialne igre, namizne igre.
- **Prvi koraki v svet računalništva** – digitalne veščine.
- **Prva pomoč** - preprečevanje poškodb in nezgod v šoli in doma, pri različnih opravilih.
- **In še več...**

Utrinki dejavnosti

Dejavnost RaP-a med poukom

- rekreativni odmor

Novost v tem šolskem letu za učence od 6. – 9. razreda

SUPER SREDA – 3. šolska ura

Dejavnosti TURNUS 1	Dejavnosti TURNUS 2	Učilnica
Širim znanje in tekmujem FIZ 8	Širim znanje in tekmujem MAT 8–9	FIZ
Širim znanje in tekmujem FIZ 9	SOS MAT 8–9	LUM
SOS KEM 8–9	Radovedni naravoslovci 8–9	NAR
Širim znanje in tekmujem GEO 8–9	Širim znanje in tekmujem ZGO 6–9	ZGO/GEO
SOS MAT 6–7	Širim znanje in tekmujem MAT 6–7	MAT
Širim znanje in tekmujem BIO 8–9	Diabetes 7– 9	GOS
SOS SLJ 6–9	SOS SLJ 6–9	SLJ
Psihološke urice	Moja super moč – reševanje konfliktov	knjižnica
Gledališko ustvarjanje	Gledališko ustvarjanje	KNJ
Širim znanje in tekmujem ANJ 8	Nemščina za več 8–9	TJN
Odraščam 6–9	Odraščam 6–9	GUM
Joga 6–7	Joga 8–9	gibalnica
Učne strategije	Učne strategije	TJA
MOJ SLOG	MOJ SLOG	Projektna izvedba

Dejavnosti „SUPER SREDE“ sledijo načelom RaP-a:

- Načelo odprtosti, fleksibilnosti in izbirnosti,
- Načelo avtonomije in odgovornosti,
- Načelo povezovanja, sodelovanja in timskega dela,
- Načelo enakih možnosti in upoštevanja potreb in interesov učencev,
- Načelo formativnega spremljanja in spodbujanja samoregulacije,
- Načelo spodbujanja ustvarjalnosti in inovativnosti,

RaP in prednostne naloge

- Razvijanje vrednot
-
	PRVA	DRUGA	TREJA	ČETIRI
SMA				
KARA				
MARJUL				
PURIEL				
AIDA				
CENA				
KADA				
BINA				
BRIN				
JAN				
JOE				
VILL				
HESON				
MOB				
TAKU				
AMERIK				
AL				
CHINE				
BRITAN				
- Ustvarjanje učnih okolij za 21. stoletje –
učenje in poučevanje po načelih FS
-
- Dvig digitalnih kompetenc

RaP povežemo s projekti

- **Mladi za napredek Maribora** (kritično mišljenje, raziskovalne veščine, digitalne veščine),
- **Eko šola** (okolje in trajnostni razvoj),
- **Kolesarjem prijazna šola** (razumejo pomen gibanja),
- **Trajnostna mobilnost** (ozaveščanje o boljši kakovosti bivanja),
- **Projekt ERASMUS+ v RaP** (medvrstniško mednarodno sodelovanje),
- **Večer branja** (veščine in stališča o kulturi),
- **Tek solidarnosti** (razvijanje odgovornosti do sebe in drugih),
- **Jejmo lokalno** (oblikovanje zdravih prehranskih navad),
- **Humanitarček** (razvijanje sočutja in potreb drugih),
- **Mali ekologi** (ustvarjalnost in kritično mišljenje),
- **Prva pomoč** (ozaveščanje pomena zdravja),

IZZIVI/DOSEŽKI

1

SPREMENITI MISELNOST

- ✓ učiteljev,
- ✓ staršev,
- ✓ otrok.

2

PODROČJA

- ✓ zastopanost vseh področjih,
- ✓ interes učencev za vsa področja,
- ✓ imena različnih dejavnosti.

3

ORGANIZACIJA

- ✓ razumljiva,
- ✓ ustrezna za večino deležnikov,
- ✓ vsako leto lažje,
- ✓ urniki.

4

NAČELA in PREČNE VEŠČINE

- ✓ Vsako leto boljše ...

5

POVEZATI RaP Z OBVEZNIM PROGRAMOM

- ✓ aktivne metode učenja in poučevanja,
- ✓ učenje učenja,
- ✓ formativno spremljanje,
- ✓ razvoj veščin,
- ✓ ...

JE VREDNO VSEGA TRUDA?

DA

XXXI. strokovno srečanje ravnateljic
in ravnateljev osnovnega šolstva

Vodenje vzgojno-izobraževalnega
zavoda v prihodnosti

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Republika Slovenija

LAHKO GREMO NAZAJ?

ZAGOTOVO NE!!!!

Otroški Možgani Niso
Vedro, Ki ga Moraš Napolniti,

ampak **Ogenj**, Ki ga
Moraš Zanetiti.

www.maminamaza.si

...in to je RaP....

Ugotovitve ravnateljev o prednostih novega koncepta

- ✓ Krepitev sodelovalne delovne kulture na šoli – več povezovanja, timskega dela, ...
- ✓ Razvoj sodelovalnega učenja pri učencih.
- ✓ Sistematično, vsi skupaj razvijamo prečne veščine pri učencih.
- ✓ Razvijamo formativno spremljanje.
- ✓ Več različnih aktivnosti, tudi učenci so vključeni pri načrtovanju.
- ✓ Učitelji so lahko izrazili svoja močna področja in ponudili dejavnosti v katerih so dobri.
- ✓ Učitelji razširjenega programa se ne počutijo kot „drugorazredni“.
- ✓ Vsi učitelji so tudi učitelji v RaP in se tako še bolj povezujeta obvezni in razširjen.
- ✓ Omogoča osebno in profesionalno rast strokovnih delavcev.
- ✓ Letna priprava dejavnosti nastaja skupaj z učenci.
- ✓ Učitelj postaja mentor.
- ✓ Razširjen program ves dan.
- ✓ Podružnice postanejo „enakovredne“ glede na ponudbo dejavnosti, otroci zato ostajajo na podružnicah.
- ✓ Mala šola lahko ponudi večji izbor dejavnosti.
- ✓ Omogoča in dovoljuje heterogenost od 1. do 9. razreda.
- ✓ Več medpredmetno načrtovanih dejavnosti.
- ✓ **Motivacija za učitelje.**
- ✓ **Otroci nočejo domov.**

Izvajanje novega koncepta RaP nam je odprlo nove priložnosti za:

„ Drugačne načine/pristope k učenju (npr. različne didaktične strategije, projektno učno delo, učenje z raziskovanjem), tako tudi lažje uresničujemo načelo individualizacije, za odpravljanje vrzeli in za nadgradnjo ciljev obveznega programa.“

„Učitelji v okviru razširjenega programa lahko poučujemo stvari, ki nas veselijo, da naša močna področja prenašamo na učence,...krepimo močna področja učencev, kreativnost, ustvarjalnost in podjetnost, ter jih pripravljamo na izzive v nadaljnjih letih šolanja, kot njihovega nadaljnjega življenja na poti uresničevanja izzivov 21. stoletja.“

„Dodana vrednost prenovljenega koncepta je v njegovi filozofiji in pristopih – kar se je v našem primeru pokazalo v uspešno izvedenih aktivnostih.“

„Spodbuda učiteljem za boljšo pripravo na same dejavnosti, ki temelji na načelih formativnega spremljanja.“